

Hygiëneplan en voedingsverzorging PSW

Documentidentificatie voor een goedgekeurd document

Titel document	: Hygiëneplan en voedingsverzorging PSW
Bestemd voor	: Managers, teamleiders, medewerkers, stagiaires, vrijwilligers, AVG
Documenteigenaar	: Manager Wonen Roermond e.o. en Heythuysen
Documentbeheerder	: Stafmedewerker kwaliteit
Samenhang MKG	: Facilitaire voorzieningen, 6.04 Hygiëne
Inspraakorgaan	: N.v.t.
Datum goedkeuring	: 1ste kwartaal 2018
Evaluatiedatum	: 1ste kwartaal 2021

HYGIËNEPLAN EN VOEDINGSVERZORGING PSW

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	Blz. 2
1.1	Waarom een hygiëneplan?	Blz. 2
1.2	Wie moet wat weten en/of doen?	Blz. 3
1.3	Aanverwante protocollen en documenten	Blz. 3
1.4	PSW Thuis	Blz. 3

Voedingsverzorging

2.	Richtlijnen voor voedingsverzorging	Blz. 4
2.1	Hygiëncode voor de voedingsverzorging in woonvormen	Blz. 4
2.2	Cliënten en voedingsverzorging	Blz. 4

Algemene hygiëne en infectiepreventie

3.	Richtlijnen voor algemene hygiëne en infectiepreventie	Blz. 5
3.1	Samenvatting richtlijnen infectiepreventie	Blz. 5

Ten slotte

		Blz. 9
4.2	Contactpersoon "hygiëne" per locatie	Blz. 10
4.3	Contactpersoon "hygiëne" PSW algemeen	Blz. 10

Bijlagen

5.1	Hygiëncode voor de voedingsverzorging in woonvormen	Intranet
5.2	Hygiëneplan en voedingsverzorging Checklist Wonen	Intranet
5.3	Hygiëneplan en voedingsverzorging Checklist Dagbesteding en KDC	Intranet
5.4	Temperatuurlijst koelkast, koelkastvitrine of diepvries	Intranet

1. Inleiding

Het hygiëneplan heeft twee hoofdthema's: voedingsverzorging en algemene hygiëne. De algemene hygiëne is onderverdeeld in infectiepreventie, wasverzorging en schoonmaak. Het hygiëneplan is gebaseerd op de 'hygiëncode voor de voedingsverzorging in woonvormen' (versie 2014). Deze is door de Stichting Voedingscentrum Nederland samengesteld in opdracht van de Verenigingen in de Gezondheidszorg. De in de hygiëncode omschreven procedures zijn een uitwerking van de HACCP-beginselen van de Europese Gemeenschap en voldoen aan de Europese wetgeving.

Het deel over algemene hygiëne en infectiepreventie is daarnaast ook gebaseerd op richtlijnen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid & Milieu (RIVM) en de Werkgroep Infectie Preventie (WIP. NB: Deze werkgroep is in 2017 opgeheven).

1.1 Waarom een hygiëneplan?

PSW draagt de verantwoordelijkheid voor haar cliënten. Dus ook op het gebied van hygiëne. PSW wil dat cliënten en medewerkers in prettige en veilige omstandigheden kunnen wonen en werken. Daarvoor is het nodig goede richtlijnen en afspraken op te stellen en na te leven. Daarnaast wordt er een appèl gedaan op het 'gezonde verstand' van medewerkers in situaties van voedingsverzorging, algemene hygiëne en infectiepreventie.

Het niet goed naleven van hygiënemaatregelen kan vervelende gevolgen hebben voor cliënten en medewerkers en de gezondheid in gevaar brengen. Bovendien kan er sprake zijn van negatieve beeldvorming over PSW als er sprake zou zijn van nalatigheid.

Het hygiëneplan is richtinggevend en wil bijdragen aan een goede gezondheid van cliënten en medewerkers door richtlijnen te geven voor hygiënische werkomstandigheden, een schone woon- en werkomgeving, preventieve maatregelen, controles en handelingsopties bij infecties. In combinatie met het 'gezond verstand' denken van medewerkers wil PSW op deze manier het gevaar van infecties en niet hygiënische situaties minimaliseren.

1.2 Wie moet wat weten en/of doen?

Schematische verduidelijking van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

wat	wie	HH	CP	B	TL	M	overig
op de hoogte zijn van dit gehele protocol		X	X	X	X		
op de hoogte zijn van gehele hygiëncode		X	X		X		
op de hoogte zijn van hygiëne-/bewaarijzer		X	X		X		
op de hoogte zijn van hoofdstuk 1 ('actiepunten') van de hygiëncode (soort samenvatting)				X		X	
benoemen contactpersoon 'hygiëne'					X		
initiëren jaarlijkse controle			X				
uitvoeren jaarlijkse controle			X		X		
agenderen hygiëne op werkoverleg			X		X		
initiëren bijscholing medewerkers					X		
organiseren bijscholing medewerkers							P&O
initiëren bijscholing cliënten		X			X		
organiseren bijscholing cliënten		X	X		X		IOC
kalibreren thermometers			X				
registreren temperatuur koelkast/diepvries			X				
beheer temperatuurlijsten en andere registratie			X				
bespreken hygiëne en voedingsverzorging locatie					X	X	

HH : huishoudelijk medewerker, medewerker ADL, begeleider catering of 'koken&bakken'

CP : contactpersoon 'hygiëne' **B** : (ondersteunend) begeleider, stagiaire, vrijwilliger

TL : teamleider **M** : manager

1.3 Aanverwante protocollen en documenten

1. protocol 'Besmetting door bloed, sperma, speeksel en neusvocht'
2. legionellabeheersplan (per centrum)
3. Integraal veiligheidsbeleid
4. beheersing van bewakings- en meetapparatuur
5. milieuzorgsysteem

Deze documenten staan op PSW Intranet.

6. flyer mexicaanse griep

7. flyer Q koorts

Deze flyers staan op de website van PSW

1.4 PSW Thuis

Uit dit Hygiëneplan zijn voor PSW Thuis van toepassing de hoofdstukken/paragrafen:

1 en 1.1, 3 tot en met 3.1.4, 'Ten slotte' en 4.2.

Dit is algemene informatie en informatie over algemene hygiëne en infectiepreventie. De hygiëncode voor voedingsverzorging is niet van toepassing voor zelfstandig wonen. Die verantwoordelijkheid ligt bij de bewoner zelf. Hij/zij kan daarin wel door PSW ondersteund worden als dat in het Ondersteuningsplan is vastgelegd. De hygiëncode geeft daarnaast tips waar cliënten van PSW Thuis baat bij kunnen hebben bij het zelfstandig wonen/koken.

VOEDINGSVERZORGING

2. Richtlijnen voor voedingsverzorging

De richtlijnen voor voedselveiligheid vloeien voort uit een aantal wetten:

- De wet op productaansprakelijkheid zegt dat de producent (lees: zorginstelling, dus PSW) aansprakelijk is voor schade veroorzaakt door een gebrek in zijn product;
- de kwaliteitswet schrijft onder andere voor dat er verantwoorde zorg geleverd moet worden; hiertoe wordt uiteraard ook voedingsverzorging gerekend;
- de warenwet verlangt van instellingen die eet- en/of drinkwaren bereiden, verwerken, verpakken, vervoeren, verhandelen of distribueren dat zij een systeem van veiligheidsbeheer hanteren. De inspectie van de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) houdt hier toezicht op. Uit deze wet is voor PSW ook nog het 'Warenwetbesluit hygiëne van levensmiddelen' van toepassing. Volgens dit besluit dienen alle woonvormen te handelen volgens de procedures in de 'Hygiënecode voor de voedingsverzorging in woonvormen'.

Het aantoonbaar waarborgen van de voedselveiligheid wordt door de overheid bij de zorginstelling neergelegd. Dit hygiëneplan is hiervoor de basis.

2.1 Hygiënecode voor de voedingsverzorging in woonvormen

De 'hygiënecode voor de voedingsverzorging in woonvormen' is voor PSW de basis van het hygiëneplan. Door deze code en de bijbehorende checklisten als leidraad te gebruiken, wordt voldaan aan landelijk en europees gestelde hygiëne-eisen. En meer nog: is er in principe sprake van hygiënisch verantwoord en veilig werken en wonen. Dit houdt overigens niet in dat infecties of ziektes voor 100% te voorkomen zijn.

Belangrijk:

Zie voor de praktische uitwerkingen wat betreft voedingsverzorging de 'hygiënecode voor de voedingsverzorging in woonvormen' (versie 2016). Op elke locatie is een exemplaar aanwezig. Hierin staat concreet omschreven waaraan bij voedingsverzorging gedacht moet worden en aan welke eisen voldaan moet worden. Extra exemplaren kunnen worden aangevraagd bij Tom Baetsen, afdeling beleid. In de hygiënecode zit de flyer '5x veilig eten in woonvormen', een samenvatting. Op de website www.voedingscentrum.nl vind je meer informatie en tips over voedingsverzorging, bijvoorbeeld de 'schijf van vijf'.

Medewerkers die voedingsverzorging in hun takenpakket hebben en/of dagelijks/frequent met voedingsverzorging in aanraking komen, dienen op de hoogte te zijn van dit protocol en de gehele inhoud van de hygiënecode. Dit geldt dus voor medewerkers ADL, huishoudelijk medewerkers, begeleiders catering of kook-en bakactiviteit en vergelijkbare functies. En uiteraard voor contactpersonen "hygiëne" (zie hoofdstuk 4, blz. 10).

Begeleiders die incidenteel in aanraking komen met voedingsverzorging (bijvoorbeeld bij 'gewone' wisselende diensten) kunnen volstaan met de inhoud van dit protocol en hoofdstuk 1 'Actiepunten' uit de hygiënecode voor de voedingsverzorging. De volledige hygiënecode en bijlagen mogen uiteraard altijd geraadpleegd/gekend worden.

Bij de hygiënecode horen checklisten. Deze zijn een hulpmiddel om na te gaan of er volgens de richtlijnen gewerkt wordt en of er verbeteracties nodig zijn. Jaarlijks dient er een controle plaats te vinden aan de hand van deze checklisten. Er is een versie voor Wonen en een voor Dagbesteding en PSW Junior. Ze staan afzonderlijk op PSW Intranet en zijn daar te downloaden.

2.2 Cliënten en voedingsverzorging

Cliënten die in de huishouding of catering van een PSW locatie werken (binnen de dagbesteding, via PSW Werk of anderszins), dienen daarvoor geïnstrueerd en (bij)geschoold te worden.

Cliënten die een taak hebben in het huishouden van de woning of die medewerkers, al dan

niet structureel, behulpzaam zijn in de woning (denk aan: koken, boodschappen doen, schoonmaken etc.), dienen vooraf en daarna regelmatig geïnstrueerd te worden. Medewerkers dienen er op toe te zien dat de cliënten zich aan de instructies houden. De begeleiders wijzen de cliënten op noodzakelijke basisgewoonten als handen wassen, schone kleding dragen etc. Goed voorbeeldgedrag is hierbij belangrijk. Cliënten kunnen slechts aan voedingsverzorging deelnemen, als ze kunnen voldoen aan de gestelde hygiëne-eisen. Tevens dient er aandacht te zijn voor de richtlijnen uit het protocol 'bloed, sperma, speeksel en neusvocht'.

ALGEMENE HYGIËNE EN INFECTIEPREVENTIE

3. Richtlijnen voor algemene hygiëne en infectiepreventie

De richtlijnen die PSW op het gebied van algemene hygiëne (persoonlijke hygiëne, schoonmaak en wasverzorging) en infectiepreventie hanteert zijn gebaseerd op de samenvatting van de *'richtlijnen infectiepreventie ten behoeve van de zorg voor mensen met een verstandelijke handicap'* (Stichting Werkgroep Infectie Preventie; WIP). Naast deze richtlijnen gaat PSW ook hier uit van 'gezond verstand denken' van medewerkers.

Een infectie(ziekte) is een ziekte die wordt overgebracht door mens of dier. Deze wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van micro-organismen zoals bacteriën, virussen, schimmels of parasieten. Je kunt een infectieziekte oplopen door contact met besmette personen, contact met dieren, via voedsel, besmette oppervlaktes of water, het inademen van besmette lucht of door vectoren zoals insecten (bron: website RIVM).

Bij het vermoeden van een infectie dient ten alle tijden de huisarts ingeschakeld te worden! Overleg met de teamleider of diens vervanger wie er contact opneemt.

Indien nodig kan overlegd worden met de arts verstandelijk gehandicapten van PSW (AVG) en/of de GGD Limburg Noord (gemeenschappelijke gezondheidsdienst; telefoonnummer: 088- 119 12 00).

Goede informatie over infectieziekten (preventie, behandeling, voorschriften etc.) is te vinden op de websites van:

het Rijksinstituut voor Volksgezondheid & Milieu (www.RIVM.nl),

het Nederlands Huisartsen Genootschap (www.nhg.org) en

het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid (www.LCHV.nl).

(in de digitale versie:: met control-klik op de naam ga je rechtstreeks naar betreffende site).

Informatie van deze websites (of andere informatiebronnen) moet gezien worden als achtergrondinformatie en mag nooit het raadplegen van een huisarts vervangen!

3.1 Samenvatting 'Richtlijnen infectiepreventie ten behoeve van de zorg voor mensen met een verstandelijke handicap'

(bron: Werkgroep Infectie Preventie, WIP).

3.1.1 Inleiding

De WIP noemt vier belangrijke kenmerken van de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking die specifieke aandacht voor infectiepreventie nodig maken:

- de vaak grotere (fysieke) kwetsbaarheid van cliënten;
- overdracht van infecties, ook op minder gangbare wijzen;
- de woonomgeving; samen wonen in groepen;
- de steeds complexer wordende somatische zorg en groeiende vergrijzing.

Kwetsbaarheid cliënten

Veel cliënten hebben een verhoogd infectierisico. Mensen met het syndroom van Down hebben bijvoorbeeld vaak immuniteitsstoornissen. Andere aandoeningen met extra risico's voor infecties zijn: (congenitale) hartafwijkingen, spina bifida, spasticiteit, kyfoscoliose en incontinentie. In het algemeen geldt dat in een goede conditie verkeren de kans op infecties

verkleint. Goede voeding, veel beweging (indien mogelijk) en een goed leefritme zijn daarom van belang. Voor cliënten is het vaak moeilijk(er) dit zelfstandig te realiseren. Waar mogelijk dient er daarom ondersteuning en extra aandacht voor te zijn.

Gedragswijzen

Het gedrag van cliënten kan een rol spelen bij het oplopen of verspreiden van infecties, bijvoorbeeld:

- spugen, kwijlen, hoesten, schreeuwen (transmissie/overbrengen door druppels);
- krabben, bijten (transmissie door bloed);
- masturbatie, onbeschermd seksueel contact (transmissie door seksueel contact);
- mindere toilethygiëne, smeren (transmissie door ontlasting);

Woonomgeving

Ook de woonomgeving brengt specifieke infectierisico's met zich mee. Het wonen en verzorgd worden in een groep stelt extra eisen aan de hygiëne. Met name de gemeenschappelijk faciliteiten kunnen fungeren als bron van micro-organismen. Kleinschalige woonvormen verschillen in weinig van een 'gewoon' huishouden, maar door het gezamenlijk gebruik van ruimten is extra aandacht nodig voor het voorkomen van infecties.

Complexere zorg

De somatische zorg aan bepaalde groepen cliënten vereist medische en verpleegkundige handelingen. De laatste jaren is er een ontwikkeling gaande om steeds meer zorgtechnologie buiten het ziekenhuis toe te passen. Daarnaast speelt de vergrijzing een steeds grotere rol. De groep oudere mensen met een verstandelijke beperking neemt toe, de gezondheidstoestand verslechtert vaak bij veroudering en de kans op infecties neemt toe.

3.1.2 Persoonlijke hygiëne van medewerkers

Voor de eigen gezondheid, maar ook voor de gezondheid van de cliënten is het van belang dat medewerkers tijdens het werk aandacht schenken aan persoonlijke hygiëne. Door de verantwoordelijkheid die medewerkers hebben voor (kwetsbare) cliënten is het nodig maatregelen te treffen of dingen te doen/laten die in de eigen privésituatie wellicht niet gedaan of nodig geacht worden. De verantwoordelijkheid voor de cliënt is in deze richtinggevend. Dat vraagt alertheid en aanpassing van de medewerker. Enkele aspecten die een goede woon/werkhygiëne bevorderen en de kans op infecties verkleinen:

Handen wassen !!!

Veel besmettingen worden via de handen overgedragen. Een goede handhygiëne is dan ook een van de meest effectieve manieren om besmettingen te voorkomen.

Handenwassen dient altijd plaats te vinden:

- aan het begin van de werkzaamheden;
- bij iedere zichtbare verontreiniging van de handen;
- na het uittrekken van beschermende kleding;
- vóórdat voedsel aangeraakt wordt;
- vóór en na wondbehandeling en -verzorging;
- na hulp bij toiletgang;
- na contact met sputum, feces urine, bloed, braaksel e.d.
- na toiletgang;
- na niezen, hoesten en snuiten;
- vóór het bereiden van voedsel;
- vóór het helpen bij eten;
- na wassen van een cliënt;
- na verpleegkundige handelingen

Zeep

Gebruik voor reiniging van de handen zo veel mogelijk vloeibare zeep uit een dispenser en gebruik waar mogelijk papieren handdoekjes. PSW dient ervoor te zorgen dat aan alle voorwaarden voor een goede handhygiëne kan worden voldaan, zoals: aanwezigheid van zeepdispensers en papieren handdoeken, onderhoud, voorlichting handenwasrichtlijnen, aanwezigheid afvalcontainers, regelmatige leging van afvalcontainers etc.

Handschoenen

Draag altijd disposable handschoenen (wegwerphandschoenen) wanneer er kans bestaat op bloed- of lichaamsvochtcontact. Dit is het geval bij: hulp bij tandenpoetsen, wondverzorging, stomaverzorging, verzorgen van een bewoner met een darminfectie, verzamelen van vuile was en het wisselen van maandverband. Tenzij anders vermeld hoeven disposable handschoenen niet steriel te zijn.

Ook bij de verzorging van huidaandoeningen dienen handschoenen te worden gedragen. Wanneer er geen infectie aanwezig is, kan ook een vingercondoom worden gebruikt. Per bewoner worden nieuwe handschoenen/vingercondooms gebruikt. Het dragen van handschoenen voorkomt dat besmettelijke huidaandoeningen worden overgedragen op de medewerker (en vervolgens op andere cliënten). Een andere reden om handschoenen te dragen is het vermijden van huidcontact met zalven.

Handschoenen en vingercondooms moeten altijd ruim voorradig zijn. Het is raadzaam om altijd een doos disposable handschoenen/vingercondooms direct bij de hand te hebben. Gooi na gebruik handschoenen of vingercondooms binnenstebuiten weg en was altijd de handen. Dit laatste is noodzakelijk omdat bij het uittrekken van (besmette) handschoenen de handen vrijwel altijd besmet raken.

Niezen, hoesten, neus snuiten zie protocol 'bloed en sperma, speeksel en neusvocht'.

Wondjes zie protocol 'bloed en sperma, speeksel en neusvocht'.

Sieraden

Sieraden kunnen een bron van infectie zijn. Daarnaast kunnen sieraden leiden tot verwondingen voor de medewerker of de cliënt. In groepen met bewoners die dagelijks intensieve lichamelijke verzorging nodig hebben, worden geen ringen, horloges en armbanden gedragen en zijn nagels kort geknipt. In andere groepen worden bij incidenteel verzorgende handelingen ringen, horloges en armbanden zo veel mogelijk afgedaan.

Infecties bij medewerkers

Heb je het vermoeden dat je een infectie hebt, raadpleeg dan zo snel mogelijk de eigen huisarts. Licht zo spoedig mogelijk de teamleider in. Het advies van de huisarts bepaalt of je wel of niet kunt gaan werken. Daarnaast kan hiervoor de ARBO-arts worden ingeschakeld. Afhankelijk van de infectie moeten eventueel maatregelen getroffen worden op de locatie waar de medewerker werkzaam is. Hierbij kan de ARBO-arts, AVG en/of GGD een rol spelen. Indien nodig moet het preventie- en continuïteitsplan in werking worden gesteld.

3.1.3 Persoonlijke hygiëne van cliënten

Hieronder staan aspecten van de persoonlijke verzorging genoemd die cliënten zelf of met ondersteuning van de begeleiding, in acht moeten nemen.

Niezen, hoesten en neus snuiten

Cliënten worden gestimuleerd te niezen en hoesten met de hand voor de mond of 'in de elleboog'. Maak zo veel mogelijk gebruik van papieren zakdoekjes en wijs op het belang van handen wassen erna.

Handenwassen

Cliënten worden gestimuleerd de handen te wassen:

- bij verontreiniging;
- na hoesten of niezen;
- na het snuiten van de neus;
- na toiletgang;
- voor het eten;
- bij voedselbereiding
- na werk of spelen
- na ieder contact met lichaamsvloeistoffen;

Hoortoestellen en andere hulpmiddelen

Reinig hoortoestellen en andere hulpmiddelen volgens de voorschriften/gebruiksaanwijzingen die bij het product horen. Zorg ervoor dat deze op de locatie aanwezig zijn. Bij zichtbare

verontreiniging dient direct schoongemaakt te worden.

3.1.4 Verpleegkundige en verzorgende handelingen

(Voor medisch-verpleegkundige handelingen zie PSW notitie 'toepassing BIG-wet')

Verricht verpleegkundige en verzorgende handelingen in de badkamer of in de slaapkamer van de bewoner, tenzij de situatie dit niet mogelijk maakt.

Toiletgang

Handenreiniging vindt plaats:

- na hulp bij het schikken of uitdoen van de kleding;
- na hulp bij gebruik van het toilet, postoel, urinaal of bedpan;
- na ieder contact met feces en urine;
- na ieder contact met door feces, urine of braaksel verontreinigd materiaal;

NB: ook na het met de hand controleren of een luier al dan niet nat is.

Menstruatie

- Bij het helpen verwisselen van maandverband worden handschoenen gedragen.
- Op ieder toilet is een gesloten afvalcontainer met plastic zak aanwezig voor de afvoer van gebruikt maandverband.
- Bij aanraking met bloed: zie protocol 'bloed, sperma, speeksel en neusvocht'.

3.1.5. Hygiëne in woningen en voorzieningen

Het is van belang om na te denken over hygiënische aspecten van het interieur. Dat hoeft niet in strijd te zijn met het streven naar huiselijkheid. De sanitaire ruimtes eisen uiteraard bijzondere aandacht. PSW neemt deze zaken mee in (nieuw)bouwplannen.

Schoonmaak en desinfectie

Alle ruimtes binnen een locatie worden volgens een rooster/schema schoongehouden (en indien nodig gedesinfecteerd). Tevens is er een rooster/schema van schoonmaak- en desinfectietaken. Elke locatie kan deze roosters voorleggen.

Ruimtes regelmatig ventileren werkt preventief en verdient aanbeveling.

Desinfectie is met name nodig bij met bloed en andere lichaamsvochten besmet materiaal. PSW is voorstander van desinfectansia die het milieu zo min mogelijk schaden.

Desinfectansia dienen gebruikt te worden volgens de gebruiksaanwijzing (N.B. het is een veelvoorkomend misverstand dat Dettol desinfecteert).

Verwijderen van feces, urine, braaksel, bloed en lichaamsstoffen zie protocol 'bloed en sperma, speeksel en neusvocht'.

Wasverzorging

Wasgoed moet in principe als besmet worden beschouwd. Bij het sorteren van vuil wasgoed worden daarom handschoenen gedragen, erna moeten de handen worden gewassen.

Dit geldt ook voor cliënten die een taak hebben in de wasverzorging of, al is het maar incidenteel, meehelpen. Het is de taak van begeleiding cliënten hierop te wijzen en hen te ondersteunen. Cliënten die niet aan de hygiëne-eisen kunnen voldoen, moeten zo min mogelijk de kans krijgen om met vuil wasgoed in contact te komen.

Iedere locatie kan een goed functionerende werkwijze voor de wasverzorging voorleggen.

Voor de dagbesteding en onderdelen van PSW Junior geldt: vuile kleding van kinderen/cliënten wordt in principe meegegeven naar huis. Meestal wordt afgesproken dat betreffende kinderen/cliënten reservekleding bij zich hebben of wordt deze bewaard op de locatie. Zie wederom het protocol 'bloed en sperma, speeksel en neusvocht'.

Bij zoekraken of beschadiging van wasgoed kan de cliënt terugvallen op de regelingen van PSW die daarop van toepassing zijn. Voor de sector wonen is met betrekking tot de kosten een en ander vastgelegd in de folder "Wie betaalt wat".

Snoezelruimten, speelruimten en speelgoed.

Er is per ruimte een vast schema van schoonmaaktaken. Hierbij wordt een aftekenlijst gebruikt waarop een paraaf gezet wordt indien de taak gedaan is.

Materialen en voorwerpen voor de snoezelruimte zijn zoveel mogelijk afwasbaar of reinigbaar.

Bij verontreiniging door urine, feces en andere lichaamsstoffen; zie protocol 'bloed, sperma, speeksel en neusvocht'.

Van het speelgoed dat in een ruimte aanwezig is, dient per ruimte/groep op lijsten aangegeven te staan wat per week, per maand, per halfjaar of per jaar gepoetst dient te worden. Deze lijsten moeten worden afgetekend (datum en paraaf), op het moment dat er gepoetst is.

Knuffels en andere voorwerpen van textiel zijn bij voorkeur persoonsgebonden.

Knuffels en ander stoffen speelgoed moet wasbaar zijn bij minimaal 60°C.

Knuffels worden bij zichtbare verontreiniging gewassen.

Snoezel- en speelruimtes zijn een bekende bron van infecties. Het is daarom belangrijk extra alert te zijn op verontreiniging en het schoonmaakschema goed uit te voeren. Bij tussentijdse en/of zichtbare verontreiniging deze meteen opruimen, schoonmaken en indien nodig desinfecteren.

Zwembaden

Zwembaden in instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking vallen onder de wet- en regelgeving met betrekking tot de veiligheid en hygiëne in zweminrichtingen. In deze voorschriften zijn ook normen voor de kwaliteit van het water vastgelegd. Op de waterkwaliteitsnormen wordt hier verder niet ingegaan.

De kwaliteitsnormen voor hygiëne zijn in principe gelijk aan die voor reguliere zwembaden.

Er dient een schoonmaakschema aanwezig te zijn op basis waarvan het zwembad, de tegelvloeren en -wanden en de omkleedaccommodatie worden schoongemaakt. Ook hier geldt: tussentijds reinigen als er sprake is van vervuiling door urine, feces etc.

Zandbakken

Zichtbare verontreiniging in de zandbak wordt direct verwijderd. Zand wordt vervangen (eventueel gestoomd) na het vinden van dierlijke uitwerpselen of bij andere, niet te verwijderen zichtbare vervuiling. Wanneer een zandbak in de buitenlucht niet wordt gebruikt, wordt hij met een deksel afgesloten. Op die manier kan worden voorkomen dat de zandbak wordt vervuild met uitwerpselen van honden, katten of vogels die ziekteverwekkende bacteriën of spoelwormeieren kunnen bevatten.

Ten slotte

1. Nogmaals: **Handen wassen is het belangrijkste middel tegen infecties.** Wees er zelf alert op, geef het goede voorbeeld en stimuleer cliënten zo veel mogelijk hun handen te wassen. Het liefst met water én zeep.
2. Als er sprake is van een virusuitbraak zullen de hygiëne-eisen meteen worden verscherpt. Dit conform het preventie- en continuïteitsplan van PSW. Als deze situatie zich voordoet, zal PSW dit binnen de organisatie snel duidelijk kenbaar maken.
3. Bacteriën en virussen verspreiden zich met name door: direct lijfelijk contact (aanraken, knuffelen etc.); via de luchtstroom (niezen/hoesten/neus snuiten etc.) en het aanraken van besmet materiaal (speelgoed, deurklinken, waskraan, WC bril etc.). Dit vraagt voortdurende alertheid.
Zonder een 'klinische' omgeving te creëren, dient er altijd aandacht te zijn voor een goede hygiëne.

4.1 Contactpersoon "hygiëne" per locatie

Om voldoende aandacht te schenken aan hygiëne (ook naar collega's), zorg te dragen voor de juiste uitvoering van dit beleid en een goede communicatie te stimuleren, dient er op elke locatie een medewerker te zijn die als contactpersoon en inhoudsdeskundige "hygiëne" fungeert. De teamleider draagt zorg voor de benoeming van deze medewerker. De contactpersoon hygiëne agendeert minimaal eenmaal per jaar het onderwerp 'hygiëne' op de agenda van het teamoverleg. Tevens draagt hij/zij minimaal eenmaal per jaar zorg voor een controle aan de hand van de checklist. De bevindingen worden genoteerd in een kort verslag of op de laatste bladzijde van de checklist (verbeterafspraken). Deze bevindingen worden gebruikt voor het volgen van de verbeteracties, voor bespreking in het teamoverleg en om derden inzicht te geven in de stand van zaken.

De contactpersoon 'hygiëne' overlegt waar nodig tussentijds met de teamleider.

Hij/zij heeft binnen de locatie een ondersteunende, stimulerende, (indien nodig) corrigerende en proactieve houding op het gebied van hygiëne.

Het blijft de verantwoordelijkheid van alle medewerkers en (waar mogelijk) cliënten gezamenlijk, om zorg te dragen voor een goede hygiëne op de woon- of werkplek.

4.2 Contactpersoon "hygiëne" PSW algemeen

PSW heeft geen "functionaris hygiëne". PSW gaat er vanuit en wil stimuleren dat er op alle locaties deskundige medewerkers op dit gebied aanwezig zijn.

Er zijn enkele medewerkers binnen PSW die specifieke deskundigheid en ervaring op het gebied van voedingsverzorging, algemene hygiëne en HACCP hebben opgebouwd. Deze medewerkers zijn bij vragen en onduidelijkheden intercollegiaal te raadplegen.

Eerste aanspreekpunt hiervoor is Sylvia Caris, bereikbaar in AC Herten, afdeling catering.

Zij verzorgt ook voor medewerkers (bij)scholing op het gebied van hygiëne en HACCP.

Informatie hierover is op te vragen bij de afdeling P&O en Sylvia Caris.

Voor trainingen voor en ondersteuning van cliënten op het gebied van hygiëne, kan men terecht bij het Informatie- en Ondersteuningscentrum voor cliënten (IOC), Centraal Bureau in Herten.

5. Bijlagen Hygiëneplan en voedingsverzorging PSW

5.1 Hygiëncode voor de voedingsverzorging in woonvormen (uitgave Voedingscentrum, versie 2016)

Inclusief: folder 'Slim kopen, koken en bewaren', bewaarwijzer en informatiekaart '5x veilig eten in woonvormen'. (Er is geen digitale versie beschikbaar).

Op papier verkrijgbaar bij de afdeling beleid, Centraal Bureau PSW.

De bewaarwijzers staan wel als bijlagen van het Hygiëneplan op PSW Intranet.

Op www.voedingscentrum.nl staat ook een instructiefilmje over veilig eten in kleine woonvormen en wordt antwoord gegeven op 'veel gestelde vragen'.

5.2 Hygiëneplan en voedingsverzorging PSW Checklist Wonen

5.3 Hygiëneplan en voedingsverzorging PSW Checklist Dagbesteding en KDC

5.4 Temperatuurlijst koelkast, koelkastvitrine of diepvries

De temperatuurlijst staat op Intranet als bijlage bij dit Hygiëneplan en bij de notitie "beheersing van bewakings- en meetapparatuur" (PSW Intranet -> beleid -> 6.02).